تأثیر رویکرد کوتاه مدت راه حل– محور بر کاهش تعارضات زناشویی شهر قم

فاطمه صحت [۱]، نرگس صحت [۲]، سحر خانجانی [۳]،سیامک محبی [۴]، مرضیه شاه سیاه [۵]

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: تعارض عبارت است از عدم توافق و مخالفت دو فرد با یکدیگر، ناسازگاری نظرات و اهداف و رفتاری است که در جهت مخالفت با دیگری صورت می گیرد. هم‌چنین ستیزه‌ای بین افراد در اثر منافع ناهمسو و اختلاف اهداف و ادراکات مختلف است. تعارض‌های مخرب، مجموعه رخدادها یا حوادثی هستند که بر یک یا چند تن از اعضای خانواده یا همه آن‌ها یا به طور کلی بر پیکره خانواده تحمیل می‌شوند و همه اعضای خانواده را تحت تأثیر قرار می‌دهد. پژوهش حاضر به منظور بررسی اثر رویکرد راه حل - محور بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین شهر قم صورت گرفته است.

روش‌ها: این پژوهش نیمه تجربی و از نوع پیش آزمون و پس آزمون با دو گروه آزمایش و گواه استفاده شده است. جامعه پژوهش شامل آن دسته از زوجین مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره خانواده شهر قم می‌باشد که به صورت خود معرف مراجعه کرده بودند. نمونه پژوهش شامل ۵۰ زوج است که داوطلب داوطلبانه در مطالعه بودند، به صورت نمونه در دسترس انتخاب شدند و به صورت تصادفی در گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ابزار پژوهش شامل مشخصات دموگرافیک و پرسش‌نامه تعارضات زناشویی ثنایی بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر استفاده از روش‌های آمار توصیفی از روش تحلیل کوواریانس استفاده شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها نشان داد رویکرد راه‌حل- محور بر تمام تعارض زوجی مؤثر است ($P<۰/۰۰۱, F=۲۴/۰۸۹$) و تمام زیر مقیاس‌های کاهش همکاری ($P<۰/۰۰۱, F=۷/۴$)، کاهش رابطه جنسی ($P<۰/۰۰۱, F=۵۰/۴$)، افزایش واکنش‌های هیجانی ($F=۱۰/۸۹, P<۰/۰۰۱$)، افزایش جلب حمایت فرزند ($P<۰/۰۰۱, F=۲۲/۳$)، افزایش رابطه با خویشاوندان خود ($P<۰/۰۰۱, F=۷۷/۴$)، کاهش رابطه با خویشاوندان و دوستان همسر ($P<۰/۰۰۱, F=۳۱/۰۲$)، جدا کردن امور مالی از یکدیگر ($P<۰/۰۰۱, F=۷۱/۱$)، کاهش ارتباط مؤثر ($P<۰/۰۰۱, F=۱/۷۳$) مؤثر است.

نتیجه‌گیری: ایجاد مهارت‌های حل مشکل در زوجین می‌تواند از اختلافات بسیاری جلوگیری کند. آموزش حل مسأله به عنوان یکی از مهارت‌های زندگی امروزه از اهمیت خاصی برخوردار است. که در رویکرد راه حل- محور از این فن زیاد استفاده می‌شود با استفاده از فنون مختلف این رویکرد می‌توان به زوجینی که به خاطر مشکلاتی که راه حل آن در دست خودشان است کمک کرد و رضایت از زندگی زناشویی شان را تقویت کرد.

واژه‌های کلیدی: رویکرد زوج درمانی کوتاه مدت راه حل- محور، تعارضات زناشویی، زوجین

ارجاع: صحت فاطمه ، صحت نرگس، خانجانی سحر، محبی سیامک، شاه سیاه مرضیه. **تأثیر رویکرد کوتاه مدت راه حل- محور بر کاهش تعارضات زناشویی شهر قم.** مجله تحقیقات نظام سلامت ۱۳۹۳؛ ۱۰(۲): ۲۷۵-۲۶۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۰۸/۰۴ **تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۲/۱۴**

۱. کارشناس ارشد مشاوره، مدرس دانشگاه پردیس قم، قم، ایران
۲. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه پیام نور واحد قم، قم، ایران
۳. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
۴. استادیار، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران
۵. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و روان‌شناسی سلامت، دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشجوی مطالعات زنان دانشگاه ادیان و مذاهب، قم، ایران (نویسنده مسؤول)
Email: marziehshahsiah@yahoo.com

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]

مقدمه

رنگ‌ها از خطرناک‌ترین ترکیبات شیمیایی هستند که در پساب‌های صنعتی یافت می‌شوند (۱). رنگ‌ها به طور گسترده در صنایع نساجی، چرم‌سازی، کاغذسازی، پلاستیک و صنایع دیگر به کار می‌روند (۴-۲) و بر اساس کاربردشان به انواع وات، راکتیو، دایرکت، اسیدی، دیسپرس و کاتیونی تقسیم می‌گردند. رنگ‌های راکتیو آزو بزرگترین دسته از رنگ‌های مصنوعی محلول در آب هستند که از نظر نوع و ساختار دارای بیشترین تنوع می‌باشند. این رنگ‌ها معمولاً به تجزیه بیولوژیکی هوازی مقاوم بوده و با فرایندهای تصفیه بیولوژیک متداول حذف نمی‌شوند (۵). وجود رنگ در منابع آبی، نفوذ نور خورشید را کاهش داده و در نتیجه از فتوسنتز گیاهان آبزی جلوگیری می‌کند (۷-۶، ۳، ۱). رنگ‌ها باعث آلرژی، درماتیت، تحریک پوست، سرطان‌زایی و جهش‌زایی می‌شوند (۹-۸، ۱). بنابراین پساب‌های رنگی باید قبل از تخلیه به محیط زیست، تصفیه شده تا تهدید زیست‌محیطی آن‌ها کاهش یابد (۷).

روش‌های متعددی از قبیل تصفیه بیولوژیک، انعقاد و لخته‌سازی، تصفیه با ازن، اکسیداسیون شیمیایی، فیلتراسیون غشایی، تبادل یون، تجزیه فتوکاتالیتیکی و جذب برای حذف این ترکیبات از پساب‌های رنگی توسعه یافته‌اند (۱۱-۱۰، ۶). رنگ‌ها مقاوم و غیرقابل تجزیه بیولوژیکی هستند و سیستم‌های متداول تصفیه بیولوژیکی فاضلاب دارای راندمان قابل قبولی در حذف آن‌ها نمی‌باشند (۱۲). جذب از مهم‌ترین و مناسب‌ترین فرایند کاهش غلظت رنگ‌ها از محلول‌های آبی است (۱۴-۱۳). فرایند جذب، رنگ‌ها را از فاز آبی به فاز جامد منتقل می‌کند و در نتیجه جاذب می‌تواند دوباره تولید شده یا در محلی خشک بدون تماس مستقیم با محیط زیست قرار گیرد (۱). مزایای جذب در مقایسه با دیگر فرایندهای جداسازی، سادگی در بهره برداری و ارزان بودن است (۱۵). تاکنون در مطالعات مختلف جاذب‌های معمولی مثل کربن فعال، زئولیت، رس، محصولات جانبی صنعتی، زایدات کشاورزی، بیومس و مواد پلیمری مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. این جاذب‌ها ظرفیت جذب پایینی دارند و جداسازی آن‌ها پردردسر است (۱۰، ۶). نانولوله‌های کربنی جاذبی جدید برای حذف آلاینده‌ها از محلول‌های آبی هستند. با توجه به مطالعات گذشته، نانولوله‌های کربنی، راندمان خوبی در حذف آلاینده‌های آلی و معدنی از خود نشان داده‌اند (۱۶، ۶، ۳). بینا و همکاران در سال ۲۰۱۲ جذب بنزن و تولوئن را با استفاده از نانولوله‌های کربنی انجام دادند، نتایج نشان داد که نانولوله‌های کربنی می‌تواند به عنوان جاذب مناسبی برای حذف بنزن و تولوئن از محلول‌های آبی استفاده گردد. در مطالعه آن‌ها نانولوله‌های کربنی تک‌جداره به ترتیب دارای راندمان حذف ۹۹/۷۴ و ۹۹/۸ درصد برای بنزن و تولوئن می‌باشد (۱۷). پورزمانی و همکارانش در سال ۲۰۱۲ کاربرد نانولوله‌های کربنی را به عنوان جاذب جهت حذف گزیلن از محلول‌های آبی گزارش کرده‌اند (۱۸). مدرکیان و همکاران برای حذف رنگ‌های کاتیونی از محلول‌های آبی از نانولوله‌های کربنی چندجداره مگنتیک‌شده استفاده کردند، نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد که استفاده از این روش برای حذف رنگ‌های کاتیونی مؤثر بوده و راندمان نسبتاً بالایی دارد و می‌تواند به عنوان یک روش مؤثر مورد توجه قرار گیرد (۷). نانولوله‌های کربنی سطح مخصوص زیاد، اندازه کوچک و ساختار لایه‌ای و توخالی دارند (۶). آن‌ها هم‌چنین ساختار مخصوص، خصوصیات مکانیکی و الکتریکی منحصر به فردی دارند (۲۰-۱۹). خصوصیات ساختاری مثل قطر منفذ و تخلخل نانولوله‌های کربنی می‌تواند میزان جذب را تعیین کند. نانولوله‌های کربنی به علت مزایایی که نسبت به مواد دیگر مثل کربن فعال دارند، جاذب‌های نویدبخشی هستند. ظرفیت جذب بالا، زمان تعادل پایین و تولید مجدد مؤثرتر، برخی از این مزایا به شمار می‌رود (۲۱). نانولوله‌های کربنی تک‌جداره دارای سطح مخصوص بسیار بالاتر و در نتیجه راندمان بالاتری نسبت به نانولوله‌های کربنی چندجداره هستند (۲۲-۲۱). لذا در این تحقیق، کارایی نانولوله‌های کربنی تک‌جداره (SWCNTS) در جذب رنگ راکتیو قرمز ۱۹۸ از محلول‌های آبی مورد بررسی قرار گرفته است

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]

روش‌ها

پژوهش حاضر در حقیقت نوعی تحقیق کاربردی است. در این پژوهش از روش نیمه تجربی آزمایشی استفاده شده است. پژوهش حاضر بر روی دو گروه یک گروه آزمایش و یک گروه کنترل اجرا شد. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوجینی بودند که به مرکز مشاوره خانواده شهر قم مراجعه کردند. ۵۰ زوج برای شرکت در مطالعه ثبت نام کرده به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. برای هر دو گروه، پیش آزمون یک هفته قبل از اجرای روش مشاوره ای و پس آزمون بعد از پایان جلسات به عمل آمد. تعداد. از همه آزمودنی‌ها در جلسه اول پیش آزمون به عمل آمد. برای گروه آزمایش رویکرد راه حل محور در ۶ جلسه اجرا شد و گروه دوم (کنترل) هیچ روش آموزش یا درمانی را دریافت نکرد. جلسات به صورت هفتگی برگزار گردید که مجموعاً ۶ جلسه به طول انجامید. در پایان اجرا، پس آزمون از هر دو گروه به عمل آمد. جلسات به صورت متوسط یک ساعت و نیم به طول انجامید. برای تحلیل اطلاعات از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد. در این تحقیق از ابزار ذیل استفاده گردید. پرسش‌نامه تعارضات زناشویی: این پرسش‌نامه یک ابزار ۵۴ سؤالی است که برای سنجیدن تعارضات زن و شوهری و بر مبنای تجربیات بالینی دکتر باقر ثنایی ساخته شده است. این پرسش‌نامه هشت بعد از تعارضات زناشویی را می‌سنجد که عبارت هستند از کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزندان، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر، و کاهش ارتباط مؤثر.

اعتبار و روایی: آلفای کرنباخ برای کل پرسش‌نامه روی یک گروه۲۷۰ نفری برابر با ۰/۹۶ به دست آمد و برای ۸ خرده مقیاس آن از این قرار است: کاهش همکاری، ۰/۸۱ ؛ کاهش رابطه جنسی، ۰/۶۱؛ افزایش واکنش‌های هیجانی، ۰/۷۰؛ افزایش جلب حمایت فرزند۰/۳۳؛ افزایش رابطه‌ی فردی با خویشاوندان خود، ۰/۸۶؛ کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، ۰/۸۹؛ جدا کردن امور مالی از یکدیگر، ۰/۷۱؛ کاهش ارتباط مؤثر، ۰/۶۹ (۱۲- ۱۱).

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش از طریق تحلیل کوواریانس تجزیه و تحلیل شد. جدول ۱ یافته‌های توصیفی مربوط به نمرات تعارضات زناشویی دو گروه آزمایش و کنترل را نشان می‌دهد. نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که بین سطوح مختلف متغیر آزمون (پیش آزمون، پس آزمون) تفاوت معنی‌داری وجود دارد. پس از کنترل نمرات پیش آزمون نتیجه تحلیل کوواریانس نشان می‌دهد که بین دو گروه در میانگین تعارضات زناشویی تفاوت معنی‌داری وجود دارد (P=۰/۰۰۱, F= ۲۴/۰۸۹) و میزان تأثیر ۰/۴۵ تفاوت بین میانگین نمرات دو گروه حاصل اثر متغیر مستقل (درمان راه حل محور) است، و نتیجه‌گیری می‌شود که زوج درمانی کوتاه مدت راه حل محور برکاهش نمره کل تعارضات زناشویی زوجین مؤثر بود. نتایج مربوط به زیر مقیاس‌های تعارض زناشویی در جدول ۴ آمده است.

نتایج جدول نشان می‌دهد که زوج درمانی کوتاه مدت بر تمام زیر مقیاس‌های تعارض زوجی مؤثر است (P=۰/۰۱) و میزان تأثیر بر روی کاهش همکاری (۰/۲۰)، کاهش رابطه جنسی (۰/۶۳)، افزایش واکنش‌های هیجانی (۰/۳۲)، افزایش جلب حمایت فرزند (۰/۴۳)، افزایش رابطه با خویشاوندان خود (۰/۷۲)، کاهش رابطه با خویشاوندان و دوستان همسر (۰/۵۷)، جدا کردن امور مالی از یکدیگر (۰/۷۱)، کاهش ارتباط مؤثر (۰/۵۶) است. توان آماری در تمام ابعاد بالا گزارش شده است که نشان‌دهنده این است که حجم نمونه در پژوهش حاضر کافی بود.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]

جدول ۱: داده های توصیفی تعارضات زناشویی کلی

آزمون‌ها	گروه ها	میانگین	انحراف استاندارد	تعدادزوج
پیش آزمون	آزمایش	۱۵۲/۵۶	۱۴/۲۷	۲۵
	کنترل	۱۷۸/۰۶	۱۷/۴۶	۲۵
پس آزمون	آزمایش	۲۱۹/۴۳	۲۳/۵۶	۲۵
	کنترل	۱۷۹/۰۶	۱۷/۸۷	۲۵

جدول۲. میانگین و انحراف معیار نمرات ابعاد تعارضات زناشویی در گروه آزمایش بر حسب جنسیت

گروه	آزمایش					
آزمون	پیش آزمون			پس آزمون		
شاخص‌های آماری	جنس	تعداد	میانگین	انحراف معیار	تعداد	میانگین	انحراف معیار
کاهش همکاری	زن	۲۵	۱۶/۷	۲/۶	۲۵	۱۴/۱	۲/۲
	مرد	۲۵	۱۶/۳	۲/۱۹	۲۵	۱۱/۸	۱/۴
کاهش رابطه جنسی	زن	۲۵	۱۵/۶	۱/۹	۲۵	۱۴/۲	۲/۳
	مرد	۲۵	۱۶/۷	۲/۸	۲۵	۱۱/۷	۱/۹
افزایش واکنش های هیجانی	زن	۲۵	۲۴/۸	۳/۳	۲۵	۲۱/۲۱	۳/۲
	مرد	۲۵	۲۴/۵	۳/۷	۲۵	۲۰/۴۳	۱/۹
افزایش جلب حمایت فرزند	زن	۲۵	۱۵/۲	۲/۵	۲۵	۱۳/۶	۲/۷
	مرد	۲۵	۱۶/۷	۲/۵	۲۵	۱۲/۰۶	۱/۶
افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود	زن	۲۵	۱۸/۵	۲/۱	۲۵	۱۸/۰۴	۳/۰۲
	مرد	۲۵	۱۸/۴	۳/۶	۲۵	۱۴/۱	۲/۴

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]

کاهش رابطه فردی با خویشاوندان همسر و دوستان	زن	۲۵	۱۸/۹	۳/۶	۲۵	۱۸/۱	۲/۳
	مرد	۲۵	۱۹/۶	۳/۵	۲۵	۱۳/۴	۱/۳۹
جدا کردن آمور مالی از یکدیگر	زن	۲۵	۲۲/۵	۳/۹	۲۵	۱۷/۶	۳/۳
	مرد	۲۵	۲۳/۲	۱/۹	۲۵	۱۴/۵۵	۲/۱
کاهش ارتباط موثر	زن	۲۵	۳۷/۷	۵/۷	۲۵	۳۶/۲	۴/۷
	مرد	۲۵	۳۷/۱	۳/۵	۲۵	۲۷/۸	۳/۴

جدول ۳. نتایج تحلیل کوواریانس جهت مقایسه میانگین باقیمانده نمرات تعارض زناشویی بر حسب عضویت گروهی

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	F	P	مجذور اتا	توان آماری
پس آزمون	۲۲۳۲/۷۸	۱	۱۲/۲۳	۰/۰۰۲	۰/۳۰	۰/۹۲
گروه	۴۴۲۱/۷۷	۱	۲۴/۰۷	۰/۰۰۱	۰/۴۶	۰/۹۹

بحث

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که زوج‌درمانی کوتاه مدت راه حل محور بر تعارضات زناشویی و ابعاد آن مؤثر است (P<۰/۰۰۱). تحقیقات Vatzel، Prest و Zimerman ۱۹۹۷، به نقل از نظری و سلیمانی،۱۳۸۶) در بررسی درمان رویکرد راه حل محور از مقیاس سازگاری دوتایی به منظور ارزیابی تغییرات در روابط زوجین استفاده کردند و نتایج نشان داد وضعیت زوجین از تعارض به سمت رضایت رفته و باعث کاهش احتمال طلاق زوجین را نشان داد (۱۳).

نتایج تجزیه و تحلیل این تحقیق نشان داد که درمان کوتاه مدت راه حل محور در خرده مقیاس رابطه جنسی به میزان ۰/۶۳ رابطه جنسی زوجین را بهبود می‌بخشد. نتیجه این پژوهش هماهنگ با تحقیق سعیدی می‌باشد. با بهبود رابطه عاطفی زوجین می‌توان انتظار داشت که رابطه جنسی آن‌ها نیز بهبود بخشد. درمان کوتاه مدت راه حل مدار مسایل جنسی بین زوجین را تا حدود خوبی مرتفع می‌سازد (۱۴).

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که درمان به شیوه راه حل محور تا ۰/۷۲ رابطه با خویشاوندان و دوستان همسر را بهبود بخشید. در این رویکرد زوجین باید مرزهایی به دور خودشان و دیگران (دوستان و خانواده اصلی‌شان) ترسیم کنند. این مرزها، زوجین را سیستمی مجزا از سایر سیستم‌ها تلقی کرده و در عین حال مرزهایی قابل انعطاف می‌باشند که در مواقع ضروری زوجین می‌توانند از پیشنهادات و رهنمودهای خانواده اصلی بهره‌مند شوند. این منظور با استفاده از فنونی مانند استعاره خانه شیشه‌ای و یا قلعه دو در حاصل می‌شود. استفاده از این فنون به زوجین برای درک بهتر یک رابطه زناشویی و بهبود رابطه با خانواده همسر کمک می‌کند.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]

نتایج نشان داد که این درمان در خرده مقیاس ارتباط مؤثر به میزان (۰/۵۶) ارتباط مؤثر زوجین را بهبود می‌بخشد. Mudd طی تحقیقی تحت عنوان « درمان راه حل مدار و آموزش مهارت‌های ارتباطی» نتیجه گرفت که درمان راه حل محور مهارت‌های ارتباطی را افزایش می‌دهد. نتیجه این پژوهش با پژوهش Mudd هماهنگ است (۱۵).

هم‌چنین نتایج این پژوهش نشان داد درمان راه حل محور در خرده مقیاس کاهش همکاری زوجین (۰/۲۰) تأثیر داشته است. به عبارتی می‌توان گفت زوجینی که در مشاوره راه حل- محور شرکت کرده‌اند نسبت به گروه کنترل مهارت همکاری در سطحی بالاتر رسیده‌اند. نتایج با یافته‌های Moore که عنوان می‌کنند آزمودنی‌های شرکت‌کننده در مشاوره راه حل- محور با استفاده از قابلیت‌هایشان، مشکلات بین فردی خود را حل کردند همخوانی دارد (۱۶).

زوج درمانی راه حل— محور در خرده مقیاس امور مالی زوجین تا ۰/۷۱ بر جدا کردن امور مالی زوجین تأثیر مثبت دارد. یکی از عوامل تعیین‌کننده قدرت در خانواده پول است. زمانی که تعارض وجود دارد، زوجین بر سر نحوه صرف پول اختلاف پیدا می‌کنند و یک نفر (معمولاً زن) تلاش می‌کند تا پول بیشتری خرج کند و مرد سعی می‌کند تا نسبت به مخارج محتاط‌تر شود. به نظر نمی‌رسد که درمان راه حل — محور به طور مستقیم بر افزایش مشارکت زوجین در امور اقتصادی منزل تأثیر داشته باشد. شاید بتوان گفت زمانی که ارتباط زوجین بهبود می‌یابد، نحوه صرف پول عادلانه‌تر شده و زوجین سعی می‌کنند نحوه صرف پول با مشارکت و توافق هر دو آن‌ها صورت گیرد.

رویکرد راه حل- محور بر طبق یافته های Lee می‌تواند متخصصان با سطوح مختلف تجربه و حتی با یک عضو خانواده به جای کل خانواده مورد استفاده قرار گیرد. این ویژگی مشاوره راه حل - محور در مقایسه با دیدگاه‌های خانواده درمانی که اکثراً بر حضور همه اعضای خانواده در جلسات مشاوره تأکید می‌کنند یک مزیت محسوب می‌شود (۱۷).

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج ارایه شده توسط O' Hanlon و همکاران که عنوان می‌کنند آزمودنی‌های شرکت‌کننده در مشاوره راه حل- محور روش‌های مناسب‌تر را برای مواجهه با مسایل عاطفی نسبت به گروه کنترل نشان دادند همخوانی دارد (۱۸).

هم‌چنین نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های Lamberit، Okishi، Finch و Janson همخوانی دارد. (۱۹).

هم‌چنین یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش Conoley ، Graham ، Newsome و، Greef, Spray، Gardian، Parker (۲۰۰۳، به نقل از Correy ، ۲۰۰۹) همخوانی دارد (۲۰).

با توجه به این‌که تعداد زیادی از زوجینی که به مراکز مشاوره مراجعه می‌کنند و بسیاری از زوجینی که در روابط خود مشکل دارند ولی مراجعه نمی‌کنند، در حل و فصل مشکلات خود با شکست مواجه می‌شوند، ایجاد مهارت‌های حل مشکل در زوجین می‌تواند از اختلافات بسیاری جلوگیری کند. یکی از مهم‌ترین مهارت‌هایی که به عنوان مهارت‌های زندگی از سوی سازمان بهداشت جهانی مورد تأیید قرار گرفته است، Problem- solving است. آموزش حل مسأله به عنوان یکی از مهارت‌های زندگی امروزه از اهمیت خاصی برخوردار است. که در رویکرد راه حل- محور از این فن زیاد استفاده می‌شود با استفاده از فنون مختلف این رویکرد می‌توان به زوجینی که به خاطر مشکلاتی که راه حل آن در دست خودشان است کمک کرد و رضایت از زندگی زناشویی‌شان را تقویت کرد این رویکرد به دلیل کوتاه بودن جلساتش می‌تواند بسیار در ایجاد همکاری زوجین مؤثر باشد. حتی در زوجینی که رضایت زناشویی دارند، همه این مسایل به این خاطر است که آشفتگی‌های ارتباطی و شیوه‌های حل مسأله یک مشکل عمومی در اکثر خانواده‌ها است و همچنین عدم نداشتن مهارت‌های زندگی و نگاهی راه حل محور از طرف زوجین برای برطرف کردن مشکل و یا درک متقابل و با توجه به بالا رفتن نرخ طلاق در دو دهه گذشته در کشور ما لازم است که

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]

دراین باره اقداماتی پیشگیرانه صورت گیرد این رویکرد می‌تواند در زوج درمانی کمک های مؤثری را در بهبود رابطه زوجی دارا باشد.

از محدودیت‌های پژوهش این را می توان نام برد که این پژوهش مرحله پیگیری نداشته و تعداد نمونه در دسترس انتخاب شده‌اند لازم است در تعمیم نتایج در بلند مدت احتیاط کرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی مرحله پیگیری و در نمونه‌های بیشتر صورت گیرد و نتایج آن با نتایج این پژوهش مقایسه شود.

تشکر و قدردانی

در پایان پژوهشگران از زنانی که در طرح شرکت کردند و هم‌چنین از مرکز مشاوره خانواده شهر قم که همکاری بسیاری داشته‌اند و نیز از همکاران مشاور جهت راهنمایی و هدایت این طرح، تشکر و سپاسگزاری می‌نمایند .شایان ذکر است که مطالعه‌ی فوق با منافع شخصی نویسندگان ارتباطی نداشته است.

References

1. Gottman J M. The marriage clinic: A scientifically based marital therapy 1999. New York: W. W. Norton; 1999.
2. Sinha P, Mukerjec N. Marital adjustment space orientation. J Soc Psychol 1990; 130(5): 633-9.[In Persian]
3. Rice JK. Cross- cultural parsectiveson divorce and family life cycle (invited address).Washington, DC: American Psychological Association; 2000.
4. Markman HJ, Renick MJ, Floyd FJ, Stanley SM, Clements M. Preventing marital distress through communication and conflict management training. J Consult Clin Psychol 1993; 61(1):70-7.
5. Kaslow F W. Divorce: An evolutionary process of change in family system. Journal of Divorce 1984; 7(3): 21- 39.
6. Myers DG. Exploring social, Psychology. 6th ed. Boston: McGraw Hill Boston; 2011.
7. Kitson CG, Babri KB, Roach MJ. Who divorces and why? A review. J Fam Issues 1985; 6(3):255-93.
8. Goldenberg I, Goldenberg H. Family therapy. Trans. Shahi Brovati H. Tehran: Psychology press; 2002.
9. De Shazer S. Muddles. Bewilderment and practice theory. Fam Process 1991; 30(4):453-8.
10. Nazari AM. Couple's therapy, family therapy principles. Tehran: Science Publications; 2007.
11. Rusbult CE. A longitudinal test of the investment model: The development (and deterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. Journal of Personality and Social Psychology 1983; 45 (1):101–17.
12. Sanaei B, Alaghband S, Abbasi H. Scales for Assessing Family and Marriage. Tehran (Iran): Besat; 2009. P100
13. Nazari AM, Soleymani A. Factor Analysais Questionnaire Marital Satisfaction snayder. Article Publisher by Tehran Teacher Training University 2003.P28
14. Saeidi L. The effectiveness of brief solution-focused approach on couples' conflict decrease. New Research and consulting 2006; 20(5): 35. [In Persian].
15. Mudd J. Solution- Focused therapy and communication skills training; an intergraded approach to couple therapy. [MSc Thesis]. United States, Virgina Polytechnics institute and state university; 2000.
16. Moore S. Sociology Alive. Great Britain: Stanley Thornes; 1992.
17. Lee MY. A study of solution- focused brief family therapy: Outcomes and Issue. American Journal of Family Therapy 1997; 25 (1): 3-17.
18. O' Hanlon WH, Weiner – Davis M. search of solution: A new direction in Psychotherapy. New York: Norton; 1989.
19. Lamber MJ, Okiisgi JC, Finch AE, Johnson LD. Outcome assessment: From conceptualization to implementation. Professional Psychology: Research and Practice 1998; 29 (1): 63-70.
20. Correy s. New N. Y. law protects assessing divorce. . Boston : Lawyers USA; 2009. P 198.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]

The effect of solution- focused short-term approach on marital conflict decrease in Qom

Fatemeh Sehat [1], Narges Sehat [2], Sahar khanjani [3], Siamak Mohebi [4], Marzieh Shahsiah [5]

Original Article

Abstract

Background: Conflict is the lack of agreement and disagreement between the two men, and behavioral maladjustment or objectives that are in opposition to the other. Destructive conflicts are incidents imposed on one or more than one member of the family or the whole family and affect on them. The purpose of this research is to study the effect of solution - focused short-term approach on marital conflict decrease in Qom.

Methods: This research is semi-experimental with pretest, posttest and two groups of experimental and control. The populations are couples referring to family counseling centers in Qom and they were self – introduced. The samples were 50 couples who were volunteer to attend in this research, selected available and allocated randomly into two groups of experimental and control. The research measures were demographic characteristics and Sanaei's marital conflict questionnaire. To analyze the data, covariance analysis and also descriptive statistics were used.

Findings: The data analysis showed solution-focused approach is effective on couples' all conflicts ($P<0.001$, $F=24.089$). Also ,it is influenced on subscales of cooperation decrease($P<0.001$, $F=7.4$) ,sexual relationship decrease($P<0.001$, $F=50.4$), emotional reactions increase ($P<0.001$, $F=10.89$), the increase of child's support attraction($P<0.001$, $F=22.3$), the increase of relationship with their relatives($P<0.001$, $F=77.4$), the decrease of relationship with the spouse's relatives and friends($P<0.001$, $F=31.02$), separation of financial issues from each other($P<0.001$, $F=71.1$) and effective relationship decrease

Conclusion: Making problem -solving skills in couples can prevent many difficulties. Problem-solving instruction is very important as one of daily life skills and it is used a lot in solution-focused approach. We can help couples solve their problems and increase their marital life satisfaction with these techniques.

Keywords: Solution- Focused Short-Term Couple Therapy, Marital Conflicts, Couples

Citation: Sehat F, Sehat N, khanjani S, Mohebi S, Shahsiah M. **The effect of solution- focused short-term approach on marital conflict decrease in Qom.** J Health Syst Res 2014; 10(2):268-275

Received date: 25.02.2013 **Accept date: 05.03.2014**

1. MA Counseling, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.
2. MA Counseling, Qom Branch, Payame Noor University, Qom, Iran.
3. MA counseling, Isfahan University, Isfahan, Iran
4. Health Policy and Promotion Research Center, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.
5. Family of counseling, Research Center for Psychiatry and Health Psychology, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran (Corresponding Author) Email: marziehshahsiah@yahoo.com

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-24]